

[Valdemar Sørensen.]

rimelig Rente. Dette er et saa skævt Forhold i Landets Kapitalpolitik, at det nødvendigvis maa forandres.

Jeg erindrer om, at Nationaløkonomer i mange Aar har talt om, at man burde indstille sig paa at afbryde de sædvanlige Bølgebevægelser i Økonomi og Erhvervsliv paa den Maade, at man satte ind mod en Opgang, før den naaede Toppen, og mod en Nedgang, før den naaede Bunden. Man har ogsaa herhjemme debatteret det Spørgsmaal i mange Aar, men nu staar vi altsaa i et Øjeblik, hvor man formodentlig ikke har naaet Bunden endnu, i det urimelige, skæve Forhold, at paa den ene Side Boligmangel og Arbejdsløshed vokser, fordi man ikke kan faa Kapital til at sætte Byggeri i Gang, og paa den anden Side ligger 100 Mill. Kr. af Landets aarlige Opsparinger uvirksomme hen.

Det Forhold kan ikke fortsætte, hvis man vil ind paa naturlige, normale Beskæftigelses- og Produktionsforhold. Det er det andet Spørgsmaal af dem, som jeg mener er Hovedaarsagen til den øjeblikkelige Tilstand. Den højtærede Indenrigsministers Forslag her giver Byggeriet en øjeblikkelig Hjælp, men for mit Vedkommende maa jeg sige, at jeg tvivler meget om, at alle disse Spørgsmaal er løst hermed. Jeg tvivler meget om, at de er løst, for man naar til en rimeligere Ordning af de økonomiske Forhold, jeg har peget paa. Det ærede Medlem Hr. Elgaard syntes at mene, at den mindst mulige Forandring i de Forhold, vi her taler om, er at anbefale. Jeg erklærer aabent, at jeg har den helt modsatte Mening. Jeg mener tværtimod, at en demokratisk Politik, som ikke i Pengepolitik, i Økonomi og Produktion kan ordne disse Spørgsmaal paa en helt anden Maade, maa hurtigst muligt se at komme til en alvorlig Overvejelse af sin Stilling.

Hartel: Da denne Lovgivning i Foråret blev behandlet her i det høje Ting, støttede min Gruppe Forslagenes Gennemførelse, og jeg ser heller ikke rettere, end at det Lovforslag, der her foreligger, er en Forbedring af det da gennemførte. Vi kan godkende, at Lejlighedernes Antal i de Huse, der skal nyde godt af disse Bestemmelser, forhøjes fra 4 til 6, og vi har heller ikke noget imod, at Garantisummen vokser fra 5 til 6 Mill. Kr. aarlig. Ligeledes kan jeg slutte mig til de Betragtninger, det ærede Medlem Hr. Elgaard fremsatte vedrørende det rimelige i, at Huslejen godkendes

af Kommunalbestyrelsen, tidligere var det jo Indenrigsministeren, og nu bliver der en Slags Appel til Indenrigsministeren. Naar det gælder Huslejen i Almindelighed, er det ogsaa naturligt, at det gælder Lejeforhøjelser.

Hvad vi særlig lægger Vægt paa er, at det alt i alt er en Støtte til det private Byggeri, altsaa en Stimulans for at faa dette yderligere sat i Sving. Jeg har tidligere fremhævet, og det vil jeg gøre i Dag igen over for det ærede Medlem Hr. Eijer-Jensen, at jeg har ingen som helst Tro paa, at det vil lykkes ved offentlige Foranstaltninger at holde Boligbyggeriet i Gang i nævneværdig Udstrækning. Det kan ikke nytte at true Kapitalen med, at saa tager man fat med offentlige Foranstaltninger, for det vil blive virkningsløst i det væsentlige, og jeg tror heller ikke, det ærede Medlem selv har nogen virkelig Tillid til, at en saadan Fremgangsmaade vil kunne hjælpe.

Det, som er det beklagelige i den nuværende Situation, er, at de private holder sig tilbage. Der er en Ængstelse over for hele Bolig- og Byggesituationen. At det skulde skyldes — saaledes som Byggeriarbejderne har givet til Kende i deres Udtalelse —, at der er en Slags Sabotage fra Kapitalmagts Side, det maa jeg sige, at jeg stiller mig meget tvivlende over for. Jeg tror ikke paa, at der træffes den Art Aftaler mellem de Folk, som har Kapitalmidler til Raadighed. Derimod er jeg ikke i Tvivl om, at der er noget, der hedder en Slags stiltiende Overenskomst, ikke truffet i Ord eller formelt paa nogen Maade, mellem de Kredse af Befolkningen, som har Sparemidler til Raadighed, som de kan tænke sig at anbringe i forskellige Foretagender, en stiltiende Overenskomst gaaende ud paa, at det i Øjeblikket ikke er særlig fordelagtigt at anbringe Penge i Boligbyggeri, og det er dette, som træder i Funktion og ikke en Slags ondsindet Sabotage fra visse ledende Kredse inden for Finansverdenen.

Jeg siger ikke dette for paa nogen som helst Maade at tale Kapitalmagts Sag eller noget i den Retning, men kun for at der ikke skal opstaa en Slags Overtro om, at det er noget, man ved en eller anden Foranstaltning herindefra kan komme til Livs. For det, det drejer sig om, er at gaa jævnt og naturligt til Sagen ved at gøre det saa tilløkkende for dem, der sætter Penge i Byggeri, at de kan have Chance for at faa et ordentligt Udbytte ved denne Pengeanbringelse. Naar Lejeniveauet er saa højt, som det er nu, og naar Omkostningsniveauet er saa højt, bliver mange betænkelige, idet